

Istraživanje za:

ZNK HGK

i HGK

u povodu manifestacije **Noć knjige 2023 g.**

**noć
knjige**

provela: **Kvaka – Ured za kreativnu analizu**

Zagreb, travanj 2023.

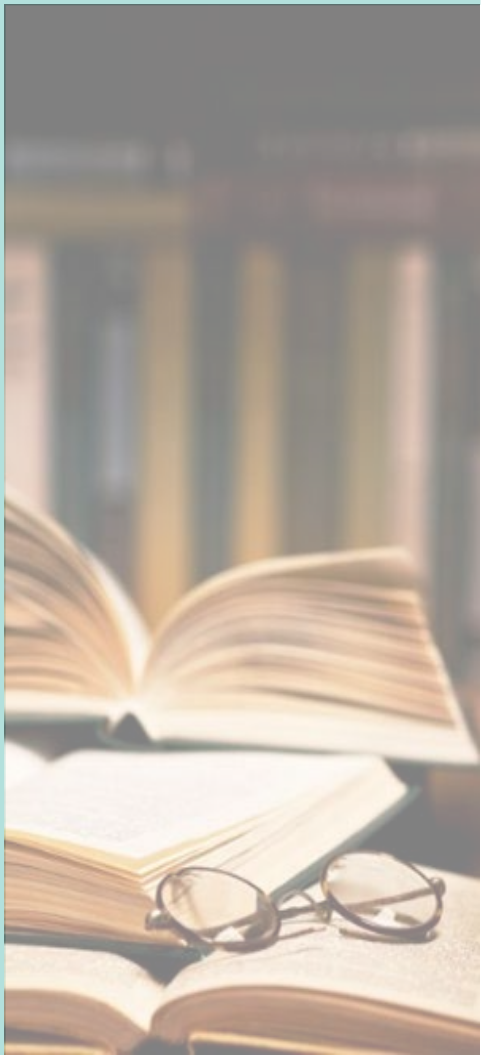

NOĆ KNJIGE 2023.

„S knjigom ulaziš u novi svijet,
naučiš, doživiš, prepoznaš se,
opustiš...”

Istraživanje je provedeno na reprezentativnom uzorku od **1000 ispitanika** u razdoblju od 1. ožujka do 15. ožujka 2023.

Korišten je višestapni stratificirani uzorak. Korištena je metodologija osobnog intervjuiranja u kućanstvima (CAPI).

Greška mjerenja: na $n = 1000$, maksimalna pogreška mjerenja iznosi $\pm 3\%$.

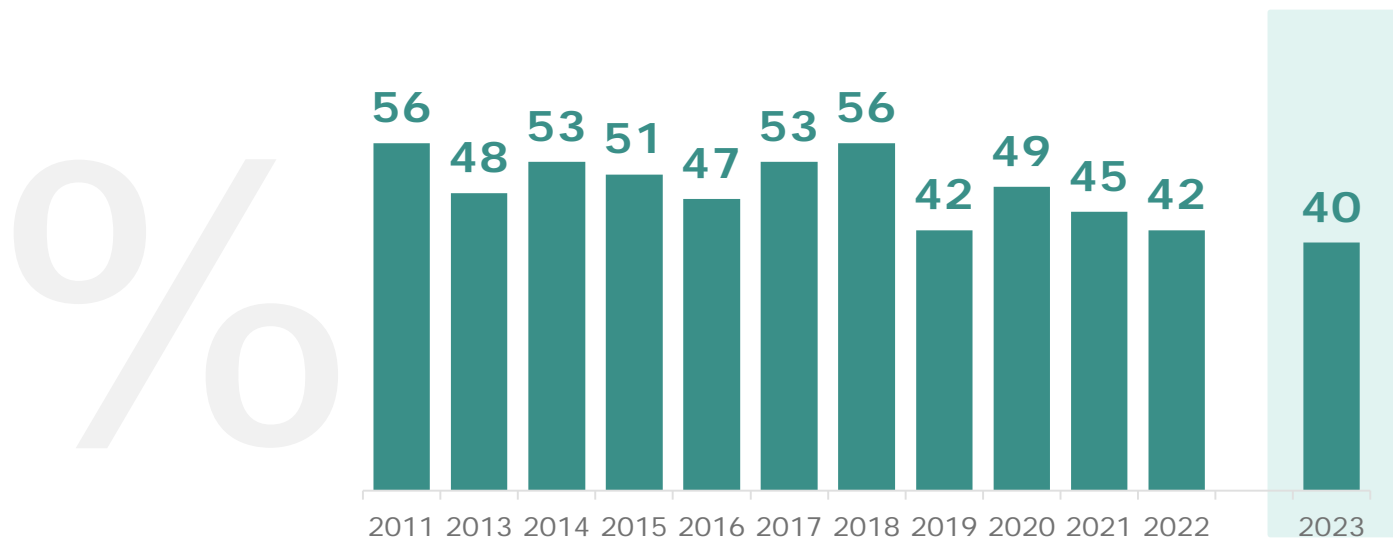
Jeste li u proteklih godinu dana pročitali knjigu?

Pitanje „Jeste li u proteklih godinu dana pročitali knjigu?“ postavili smo svima.

Usporedbom rezultata dobivenih prošle godine, uočavamo da se čitanost nije značajnije promijenila (2022:42%; 2023:40%). Međutim, u odnosu na posljednje dvije/tri godine, uočen je trend pada čitanosti (2020:49%; 2021:45%; 2022:42%; 2023:40%).

(pročitali barem jednu knjigu u posljednjih godinu dana)

Među osobama koje čitaju,
najviše je onih koji pročitaju
2 knjige godišnje.

Kao i prethodnih godina, vjerojatnost da je osoba s kojom razgovarate pročitala barem jednu knjigu u posljednjih godinu dana, povećava se ako razgovarate sa ženskom osobom (47%), visokoobrazovanom osobom (71%), osobom čiji su prihodi kućanstva iznad 13.000 kuna (45%) ili osobom koja živi u Istri (58%).

Ženskom osobom

47%

(+7 p.b.)

Visokoobrazovanom osobom

71%

(+31 p.b.)

Osobom čiji su prihodi kućanstva iznad 13 000 kn

45%

(+5 p.b.)

Osobom koja živi na ovom području

58%

(+18 p.b.)

Gdje nabavljate knjige koje čitate?

Pitanje je postavljeno osobama koje čitaju knjige (n = 400)

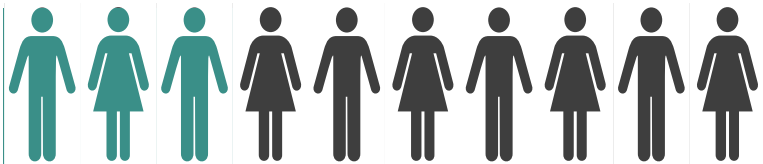
Najveći postotak čitatelja
pročitane knjige posuđuje u
knjižnici (47%).

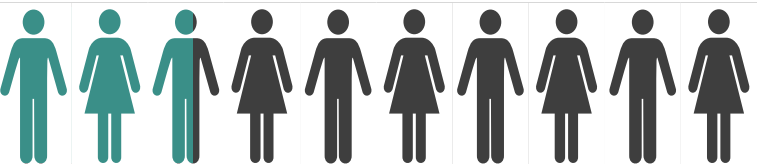
47% posudba u knjižnici

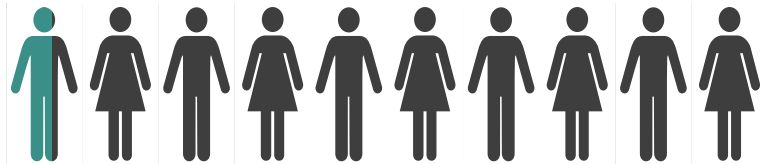
40% kupovina

31% posudba od prijatelja

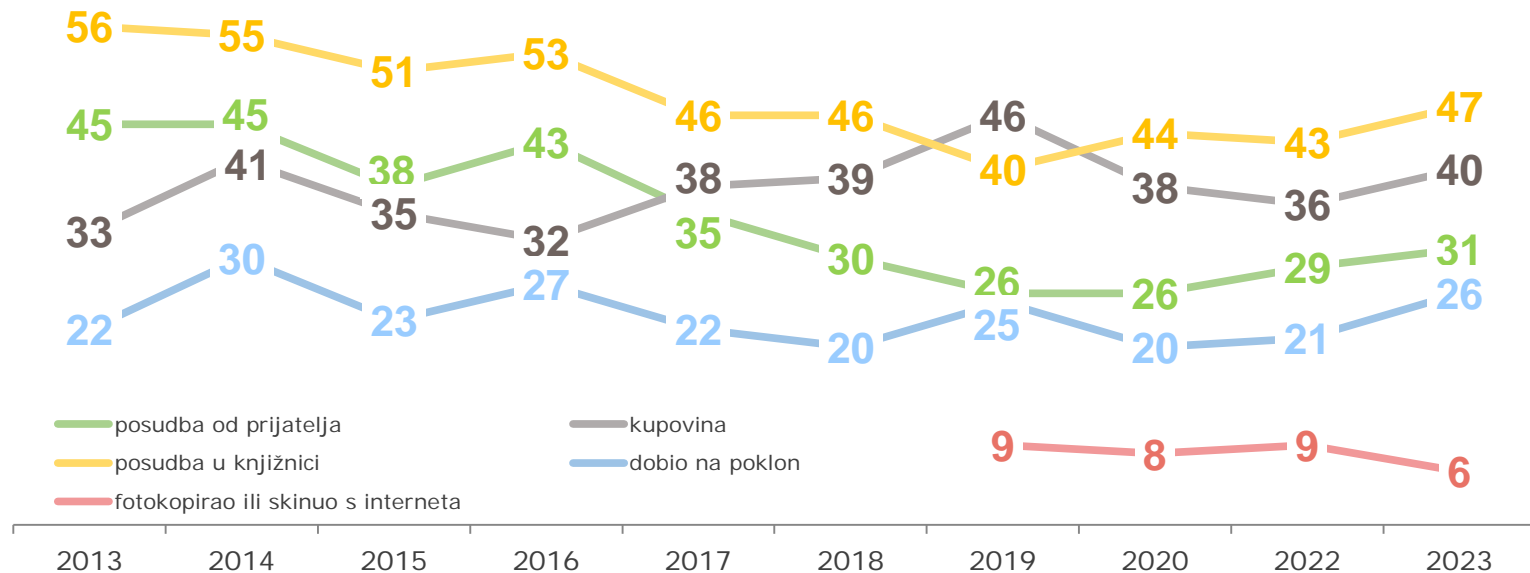
26% dobio/la sam na poklon

6% fotokopirao/la ili skinuo/la s interneta

Tri najčešća načina nabavke knjiga su i dalje posudba u knjižnici (47%), kupovina (40%) i posudba od prijatelja (31%).
 Pročitanu knjigu češće od prosjeka kupuju osobe u dobi 26 – 35 godina (54%), dok je na poklon češće dobivaju oni najstariji (65+: 36%).

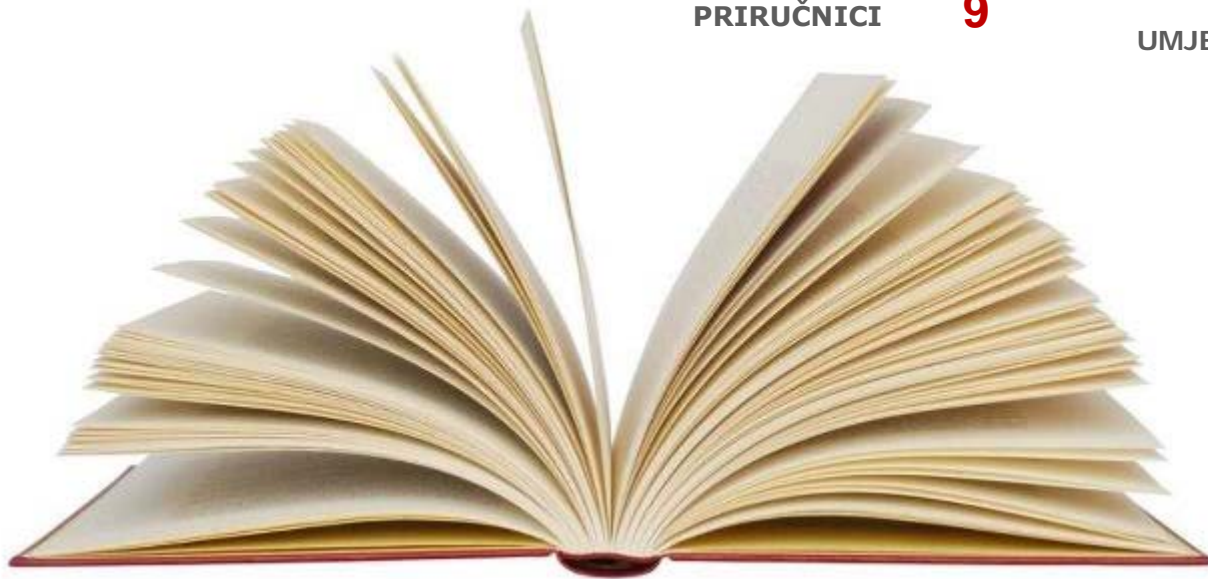
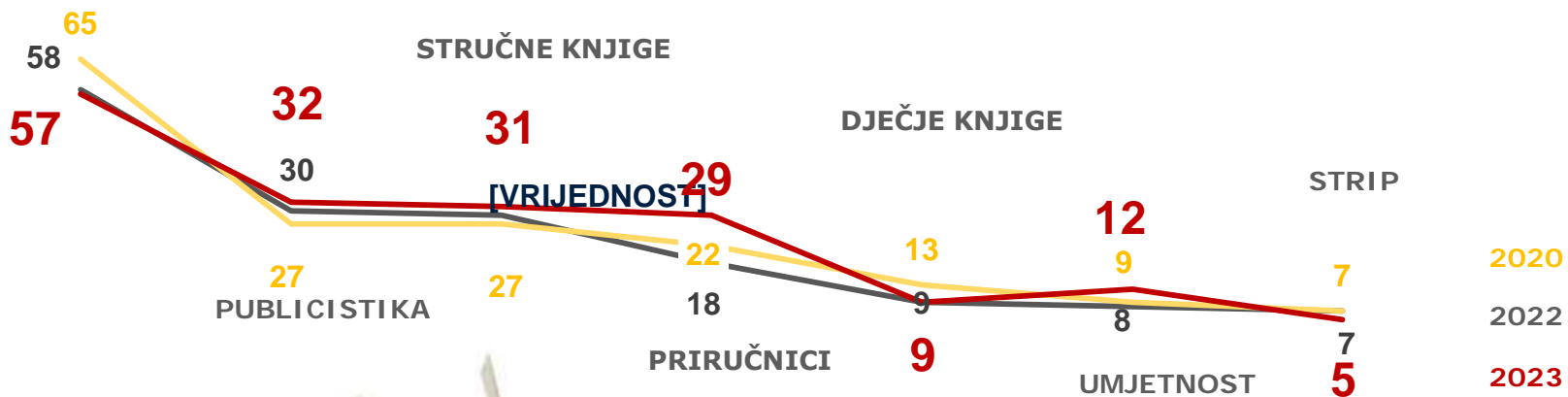

Što sve čitate – koje vrste knjiga?

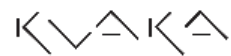
Pitanje je postavljeno osobama koje čitaju knjige (n = 400)

BELETRISTIKA

Primjećuje se trend rasta čitanosti priručnika, koji uključuju knjige o samopomoći, turističke vodiče, kuharice, knjige o roditeljstvu i odgoju i dr.

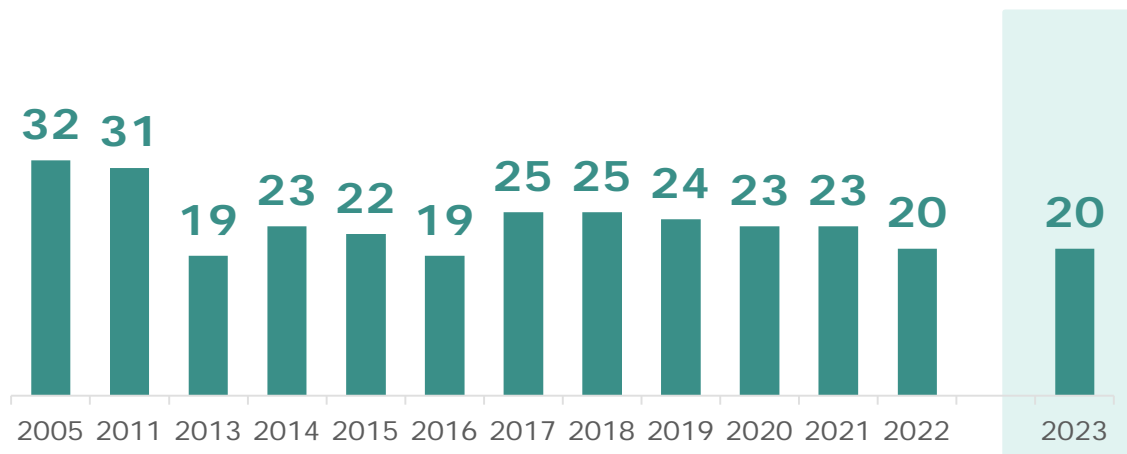
Jeste li u posljednja tri mjeseca KUPILI KNJIGU?

Pitanje „Koliko ste knjiga Vi osobno u posljednja tri mjeseca kupili za sebe ili druge?“ (n = 1000)

Svaki peti građanin kupio je barem jednu knjigu u posljednja 3 mjeseca (20%). Možemo reći da kupovina knjiga stagnira u posljednje četiri godine.

%

Češće od prosjeka kupuju...

Osobe u dobi 26 – 45 godina

28%
(+8 p.b.)

Visokoobrazovane osobe

40%
(+20 p.b.)

Osobe čiji su prihodi kućanstva iznad 13 000 kn

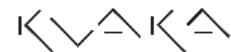

24%
(+4 p.b.)

Osobe koje žive na ovom području

27%
(+7 p.b.)

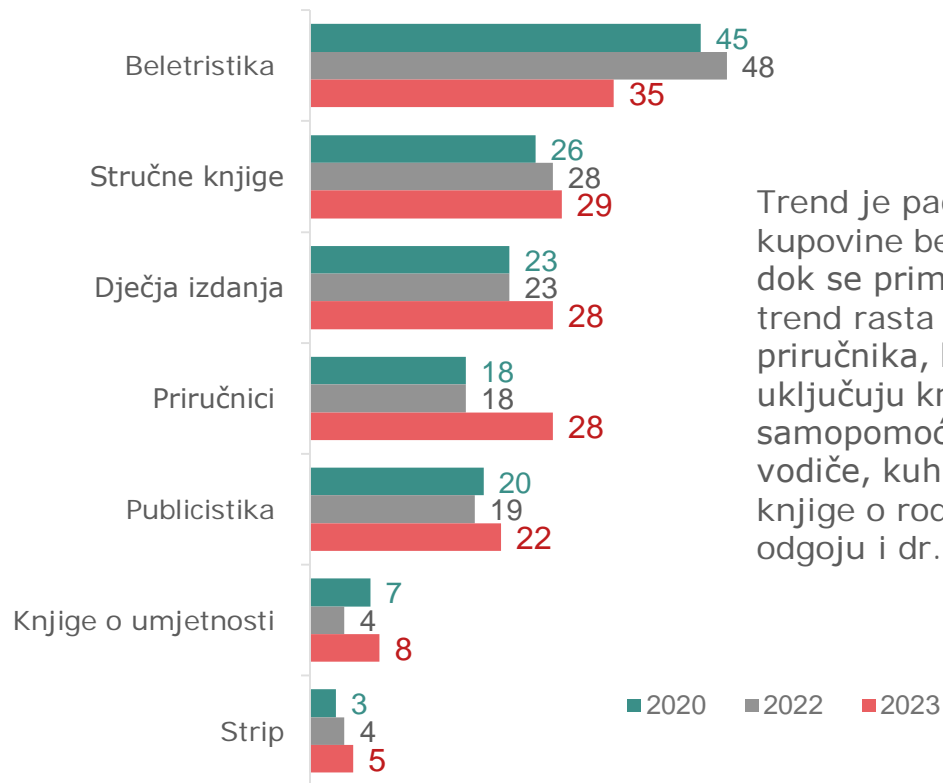

Od onih koji su u posljednja tri mjeseca kupili knjigu, najviše ih je kupilo 1 knjigu.

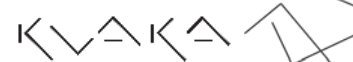

Vrste knjiga KUPLJENIH u posljednja tri mjeseca:

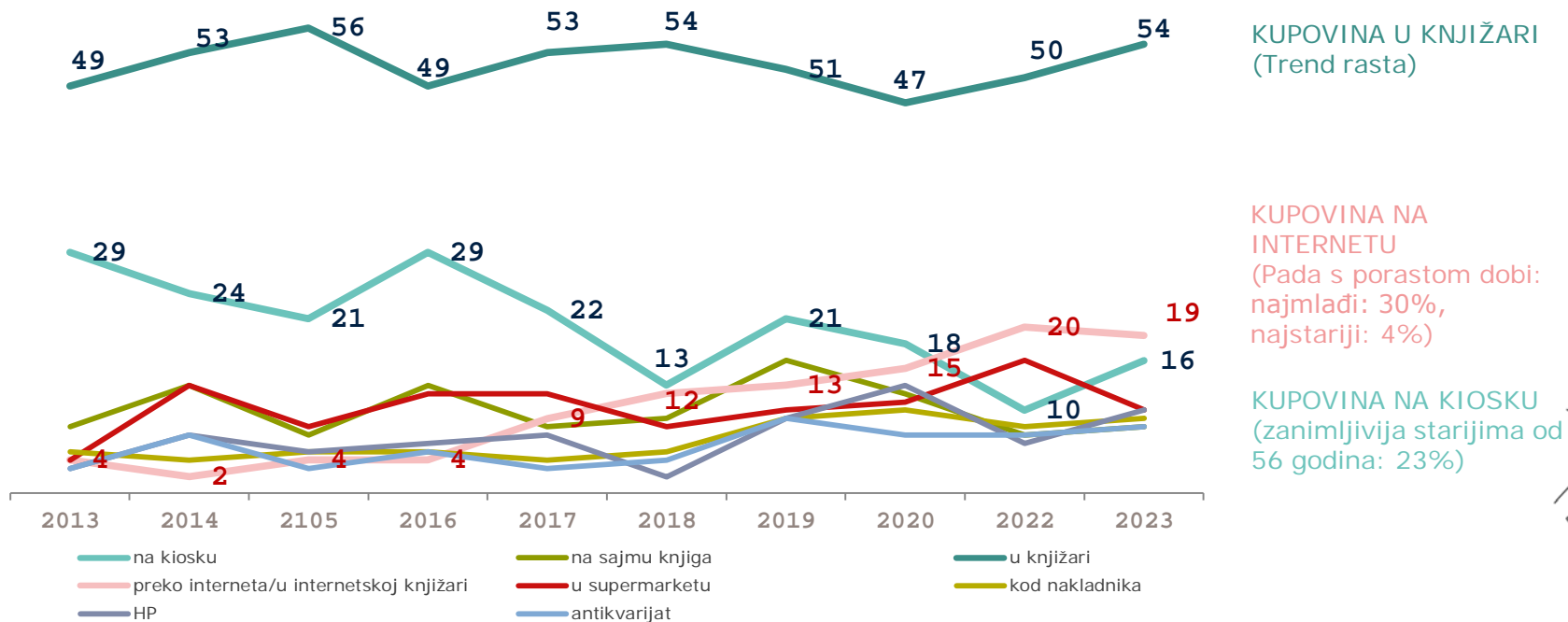
%

Trend je pada kupovine beletristike, dok se primjećuje trend rasta kupovine priručnika, koji uključuju knjige o samopomoći, turističke vodiče, kuharice, knjige o roditeljstvu i odgoju i dr.

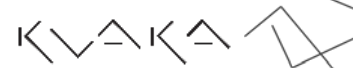
Mjesto kupovanja knjiga – knjižara je i dalje broj jedan, gdje je primijećen trend rasta. Kupovina na internetu jednaka je prošlogodišnjoj, a zanimljivija je mlađoj populaciji, dok kupovinu na kiosku preferiraju stariji.

KUPOVINA U KNJIŽARI
(Trend rasta)

KUPOVINA NA
INTERNETU
(Pada s porastom dobi:
najmlađi: 30%,
najstariji: 4%)

KUPOVINA NA KIOSKU
(zanimljivija starijima od
56 godina: 23%)

Koji je glavni razlog zbog kojeg u posljednja tri mjeseca niste kupili knjigu?

Pitanje je postavljeno onima koji u posljednja tri mjeseca NISU kupili knjigu (n = 799)

Najčešći razlog neкупovanja knjiga i dalje je pomanjkanje interesa (56%). Ovaj razlog se češće javlja među muškarcima (67%), najmlađima (16 – 25.g. – 68%) te kod onih s najnižim obrazovanjem (završena o.š. – 62%). Visokoobrazovani, češće od ostalih, ne kupuju knjige jer ih posuđuju u knjižnicama (36%), a oni s najnižim primanjima iz financijskih razloga (29%).

Knjige me ne zanimaju

2020 – 43%
2022 – 54%
2023 – 56%

Posuđujem u knjižnici

2020 – 20%
2022 – 16%
2023 – 15%

Financijski razlozi

2020 – 19%
2022 – 17%
2023 – 17%

Čitate li na internetu, i ako da, što?

Pitanja su postavljena svim sudionicima istraživanja (n = 1000).

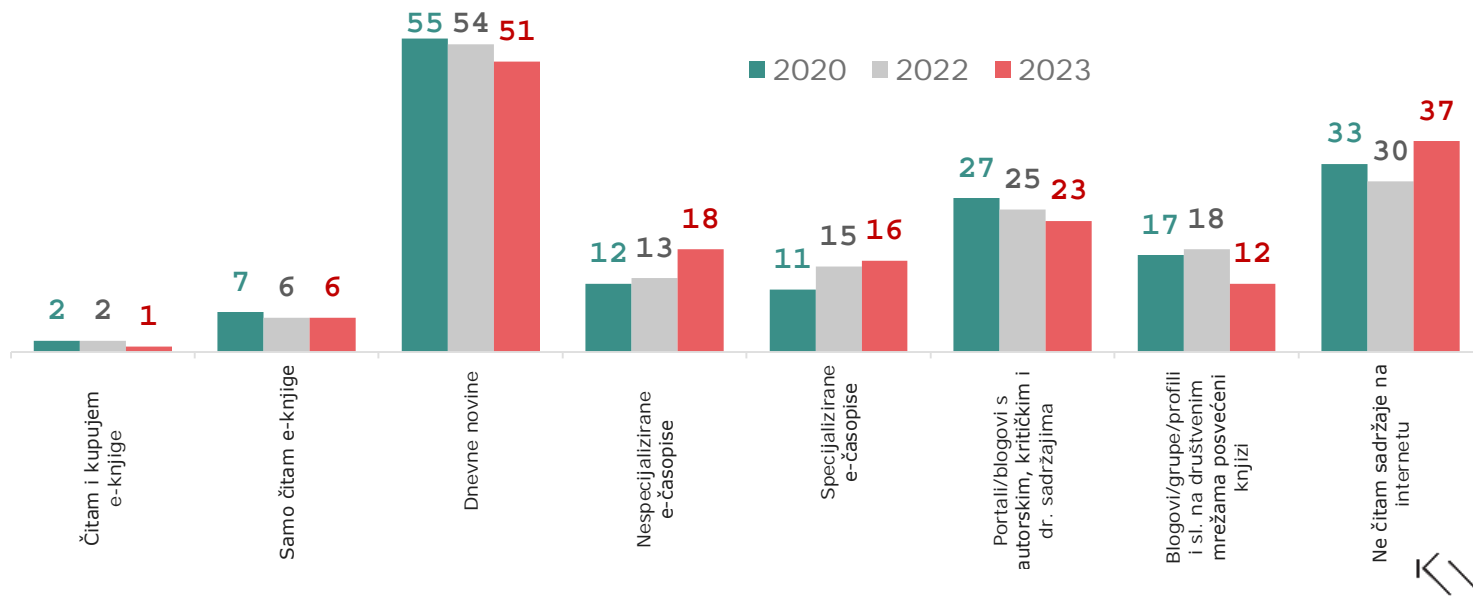

Sadržaje na internetu
čita 63% populacije.

Najviše čitaju osobe u
dobi 26 – 55 godina
(82% – 84%), osobe
visokog obrazovanja
(87%) te one s
primanjima kućanstva
9000 – 13 000 kn
mjesečno (84%).

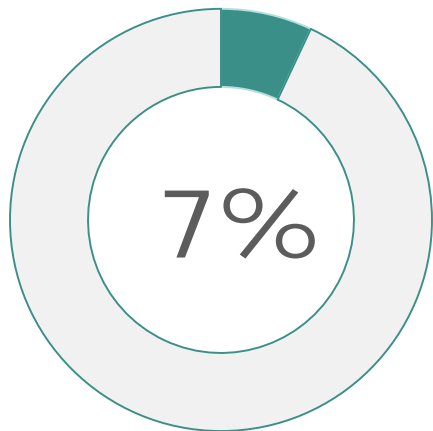
Od svih sadržaja na internetu, i dalje prioritet imaju dnevne novine (51%), koje u najvećoj mjeri čitaju osobe u dobi 26 – 55 godina (64% – 74%), a najmanje najmlađi (36%) i najstariji (25%).

Portali/blogovi s autorskim i kritičkim sadržajem zanimljivi su 23% populacije. Blogove i grupe na društvenim mrežama koje su posvećene knjizi prati 12% populacije (konzumacija ovih sadržaja pada s porastom dobi: najmlađi – 24%; stariji od 65 godina – 3%).

e-knjige

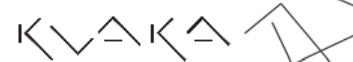
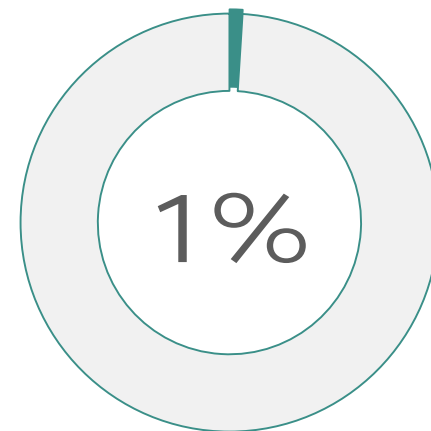
e-knjige
čita **7%** ukupne populacije RH

Elektronička izdanja knjiga češće čitaju osobe 16 – 35 godina (15% – 16%) te visokoobrazovani (15%).

e-knjige
kupuje **1%** ukupne populacije
RH

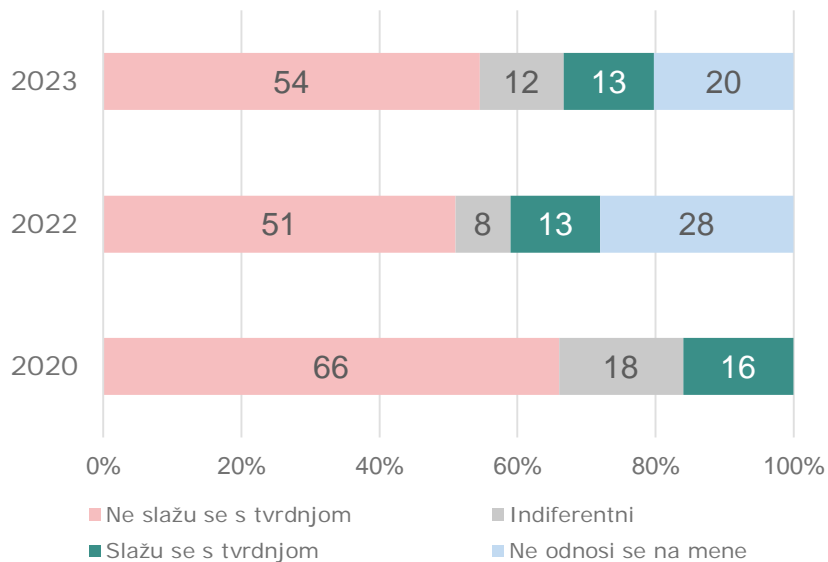
Posljednji dio ovog istraživanja bio je rezerviran za stavove o čitanju knjiga, i pitanja ovdje postavljena upućena su svim sudionicima istraživanja – i onima koji čitaju, i onima koji ne čitaju, kako bi se mogla bolje razumjeti pozadina njihova djelovanja.

Pitanja su postavljena tako da su ispitanici morali na skali od 1 do 5 odgovoriti koliko se slažu s postavljenom tvrdnjom, s time da su odgovori 1 i 2 označavali neslaganje, odgovori 4 i 5 slaganje s tvrdnjom, a 3 je označavalo neopredijeljenost.

Interes za kupovinom dobre knjige bez obzira na njezinu cijenu i mjesto kupovine je nepromijenjen – i dalje postoji kod 13% populacije.

Kad čujem za dobru knjigu, važno mi je da je što prije nabavim, bez obzira na cijenu i mjesto kupnje.

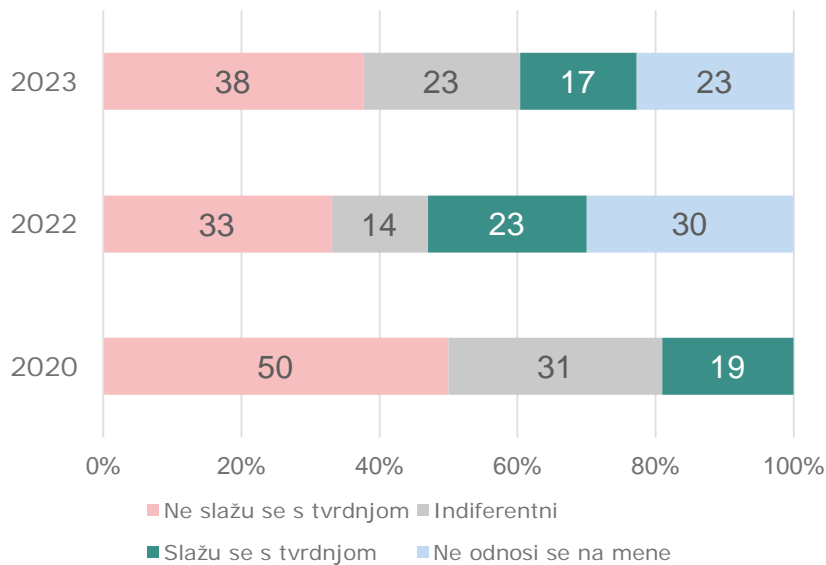

Knjige i internet

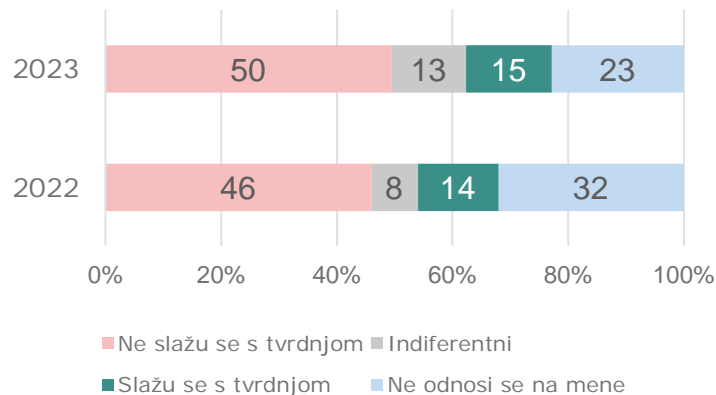
Udio onih koji smatraju da je internet najbolji i najefikasniji način kupovine knjiga jednak je onom od prije tri godine (2020:19%; 2023:17%).

Online akcije predstavljaju poticaj za kupovinu knjiga za 15% populacije.

Knjigu je najbolje i najefikasnije naručiti preko interneta/internetske knjižare.

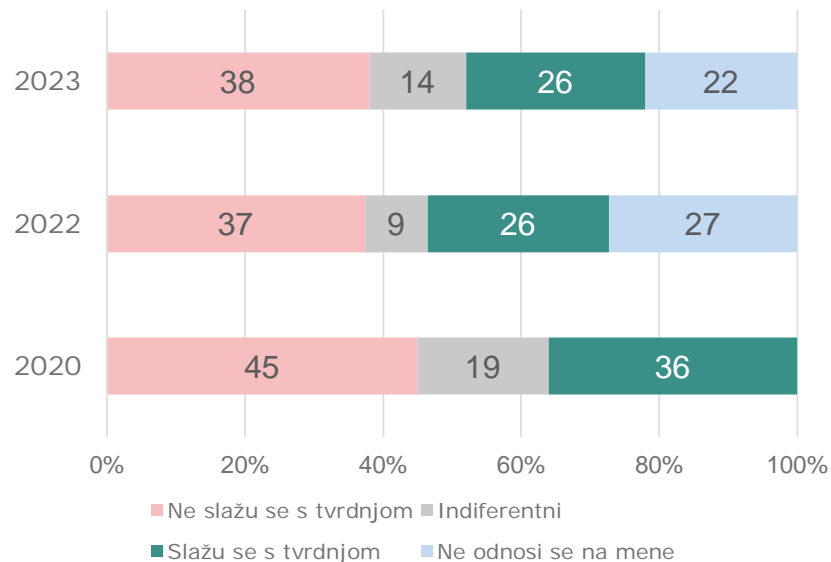
Online akcije (npr. Knjiga svima i svuda) potiču me na *online* kupovinu knjiga

Knjige i internet

I dalje prevladava mišljenje da konzumacija sadržaja na internetu i ostalim medijima ne oduzima vrijeme za čitanje knjiga.

Zbog količine sadržaja koji mi je dostupan preko interneta i/ili ostalih medija, nemam vremena za čitanje knjiga.

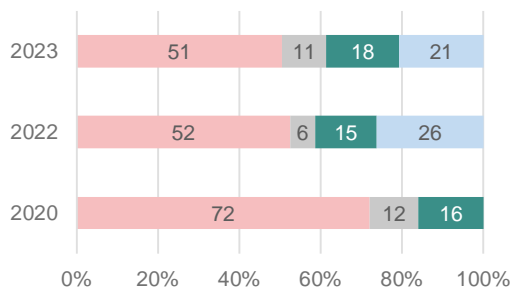

Manifestacije posvećene knjigama

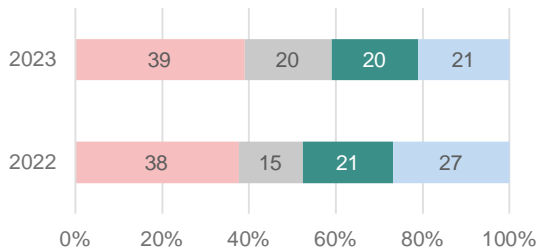
Posjećenost promocija knjiga te različitih festivala i sajmova ostala je nepromijenjena u odnosu na prošlu godinu: barem jednom godišnje promociju knjige posjeti 18% populacije, dok 13% koristi svaku priliku za posjećivanje festivala i sajmova knjiga.

Različite manifestacije knjiga motiviraju isti broj ljudi na čitanje knjiga kao i lani: 20%.

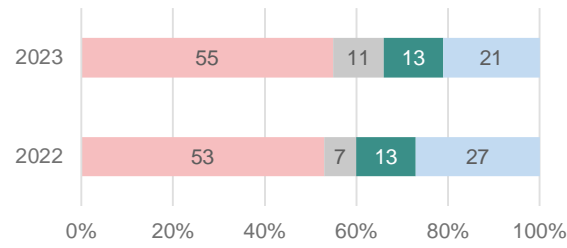
Barem jednom godišnje posjećujem promociju knjige.

Manifestacije poticanja čitanja (npr. *Noć knjige*, *Mjesec hrvatske knjige i sl.*) motiviraju me i potiču na čitanje knjiga.

Koristim svaku priliku za posjećivanje festivala i sajmova knjiga (npr. *Interliber*, *Mediteranski festival knjige*, *Sajam knjiga u Istri*, *Festival svjetske književnosti i dr.*)

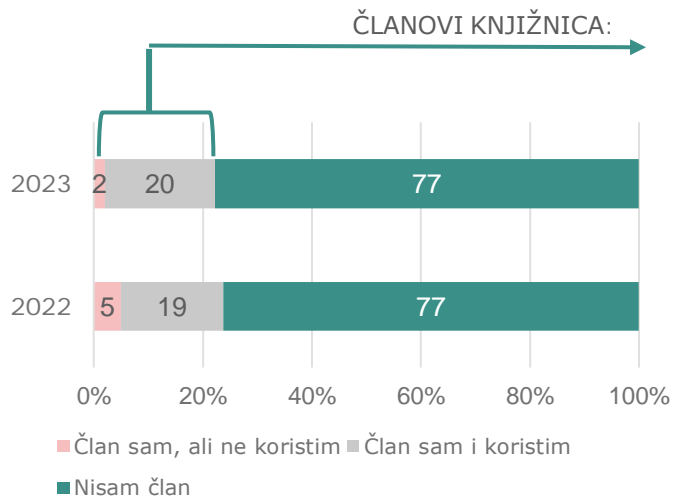
■ Ne slažu se s tvrdnjom ■ Indiferentni
■ Slažu se s tvrdnjom ■ Ne odnosi se na mene

Knjižnice

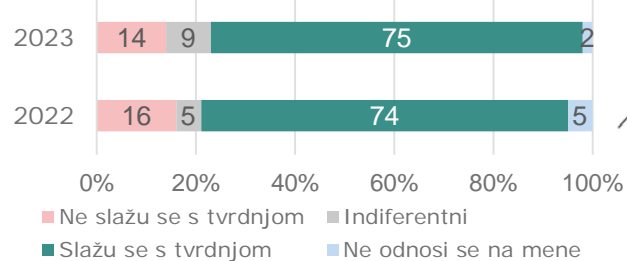
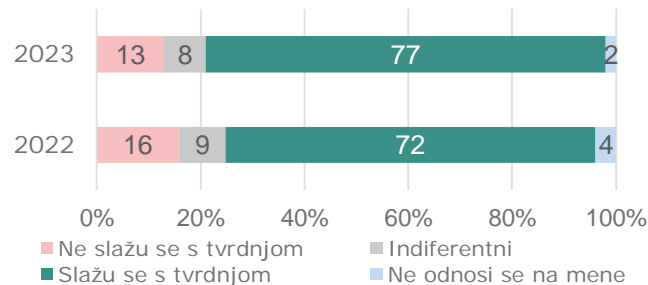
I dalje oko $\frac{3}{4}$ članova knjižnica smatra da one zadovoljavaju sve njihove potrebe za čitanjem knjiga te da imaju sve naslove koji ih zanimaju.

Članstvo u knjižnici:

Posudba knjiga u knjižnici zadovoljava sve moje potrebe za čitanjem knjiga.

Knjižnice uglavnom imaju sve naslove koji me zanimaju.

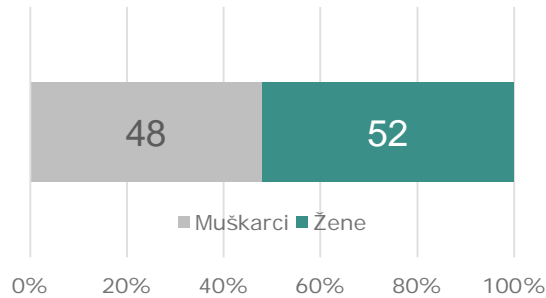

Struktura uzorka

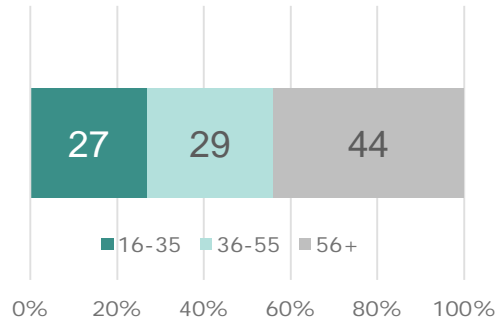

Struktura uzorka prema spolu, dobi i obrazovanju.

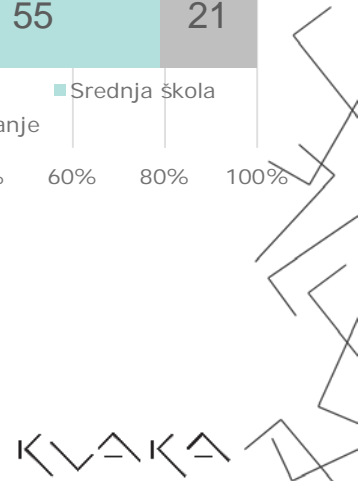
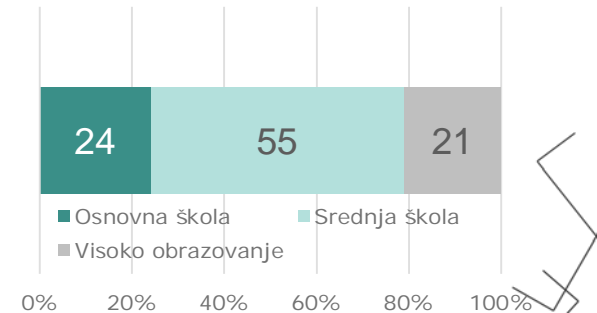
SPOL:

DOB:

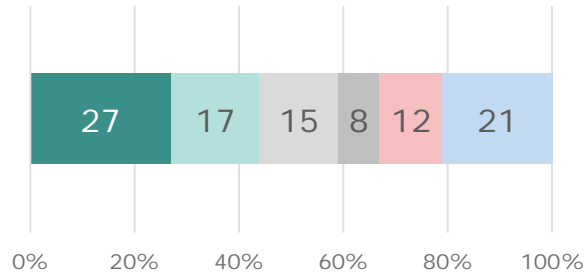

OBRAZOVANJE:

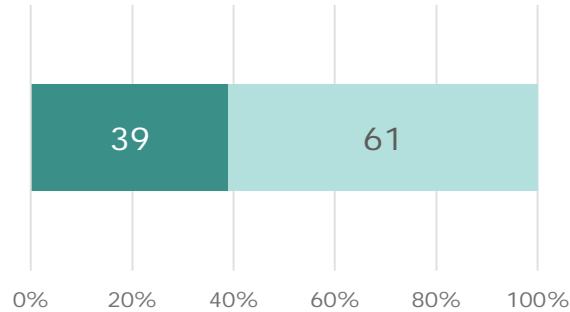
Struktura uzorka prema regiji, tipu naselja i primanjima kućanstva.

REGIJA:

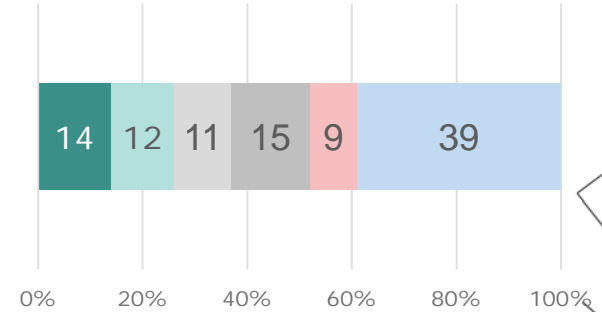
- Zagreb i okolica
- Sjevrena Hrvatska
- Slavonija
- Lika i Banovina

TIP NASELJA:

- Selo
- Grad

PRIMANJA KUĆANSTVA:

- do 3.000 kn
- 3.001-6.000 kn
- 6.001-9.000 kn
- 9.001-13.000 kn
- više od 13.000 kn
- ne želi odgovoriti

ISTRAŽIVANJE PROVELA I IZVJEŠTAJ PRIPREMILA: KVAKA – URED ZA KREATIVNU ANALIZU

www.kvaka.com.hr

Kontakt:
Tamara Kraus, prof. psih.
tamara.kraus@kvaka.com.hr

